

Factsheet inzet beroepskrachten in opleiding en stagiairs

BRANCHEORGANISATIE
KINDEROPVANG

08 augustus 2024

In deze factsheet staat informatie over alle eisen en regels die gelden voor de inzet van BBL'ers, BOL-stagiair(e)s en Pedagogisch Medewerkers in ontwikkeling (PMIO). Deze eisen zijn gebaseerd op de Wet kinderopvang, onderliggende besluiten en de Cao Kinderopvang.

Waar staat het in de wet / cao?

- [Besluit kwaliteit kinderopvang](#): Artikel 7, lid 8 en 9 (dagopvang) of 16 lid 7 en 8 (bso)
- [Regeling kwaliteit kinderopvang](#): Artikel 9 (dagopvang) of 9c (bso)
- [Cao Kinderopvang](#): Artikel 8.5, 8.6.1, 8.6.3 en bijlage 9

Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL) en derde leerweg (ovo – overige vormen onderwijs mbo)

BBL staat voor Beroeps Begeleidende Leerweg. Een BBL'er is -in de zin van de Wet kinderopvang- een beroepskracht in opleiding. Bij de inzet van een BBL'er ligt de nadruk van de opleiding op het 'werkend leren' in de praktijk.

In de zin van de cao is de BBL'er een **mbo-student-medewerker** die een leer-arbeidsovereenkomst heeft met de houder. Ook een mbo-student die de derde leerweg (ovo) volgt, kan onder dezelfde voorwaarden door de houder ingezet worden. De mbo-student-medewerker is dan **beroepskracht in opleiding** in de zin van de wet. Tijdens de opleiding heeft de student al een arbeidsovereenkomst met de houder en ontvangt de student een salaris en vergoeding voor de studiekosten. De houder moet aan diverse voorwaarden voldoen. Veel zaken zijn via dwingend recht geregeld. Denk aan belangrijke voorwaarden, zoals een **minimaal aantal contracturen**, het **salaris (zie bijlage 9 van de cao)**, en bij goed functioneren een **vaste aanstelling** na het behalen van het diploma. Deze voorwaarden staan beschreven in [artikel 8.6.1 van de cao](#).

Formatieve inzetbaarheid bepalen

Werkt de mbo-student-medewerker in de dagopvang en/of de buitenschoolse opvang? Dan geldt ook het schema uit [bijlage 9 van de cao](#). Hierin staat hoeveel de werkgever de student-medewerker formatief mag inzetten.

In de cao is opgenomen dat de werkgever de formatieve inzetbaarheid van de BBL'er in fase 1 en 2 van de opleiding **schriftelijk moet vastleggen** op basis van informatie van de opleidings- én praktijkbegeleider. De formatieve inzetbaarheid in fase 1 en 2 is "oplopend van 0%-100%". De opleidings- en praktijkbegeleider bepalen gezamenlijk hoever de student is in zijn of haar ontwikkeling. Zij en stellen aan de hand daarvan het percentage vast dat de student formatief inzetbaar is. Dit is een **percentage** van het aantal contracturen.

Rekenvoorbeeld percentage formatieve inzetbaarheid

Een BBL'er heeft een contract van 28 uur en is 50% formatief inzetbaar. Per week mag deze BBL'er dan (50% van 28 uur =) 14 uur formatief worden ingezet. De gemiddelde BBL'er wordt na ca. 6 maanden opleiding 100% formatief ingezet.

Begeleidingsplan

Daarnaast is in de Regeling Wet kinderopvang opgenomen dat de afspraken over formatieve inzet van de beroepskracht in opleiding samen met de afspraken over de begeleiding van de student moeten worden vastgelegd in een begeleidingsplan. De beroepskracht in opleiding, de praktijkbegeleider én de opleidingsbegeleider moeten schriftelijk instemmen met het begeleidingsplan.

Pedagogisch medewerker in ontwikkeling (PMIO)

Pedagogisch medewerkers in ontwikkeling (PMIO) zijn werknemers die (nog) niet voldoen aan de kwalificatie-eis, maar wel aan een bepaalde instroomeis. Via een traject van werken en ontwikkelen behalen zij de kwalificatie-eis voor pedagogisch medewerker binnen een afzienbare tijd. Aan de hand van een ontwikkelplan werkt de PMIO aan het behalen van een diploma dat kwalificerend is voor de functie van pedagogisch medewerker. Een PMIO is een beroepskracht in opleiding in de zin van de Wet kinderopvang.

In [artikel 8.5 van de cao](#) zijn de voorwaarden opgenomen over de instroomeis, de arbeidsovereenkomst en de voorwaarden waaraan het ontwikkelplan moet voldoen, zoals het vastleggen van de mate van formatieve inzetbaarheid.

Instroomeis

Om in te kunnen stromen, moet de PMIO voldoen aan de volgende eisen:

- Hij/zij heeft een diploma op minimaal mbo3-niveau dat niet kwalificeert voor pedagogisch medewerker. OF;
- Hij/zij heeft een havo- of vwo-diploma. OF;
- Hij/zij heeft relevante werkervaring en heeft een buitenlands diploma. De werkgever weet nog niet of de kwaliteit van dit diploma gelijk is aan de kwalificatie-eis voor pedagogisch medewerker.

Daarnaast bepaalt de cao dat uit het ontwikkelplan moet blijken dat de medewerker verantwoord kan instromen als pedagogisch medewerker in ontwikkeling (zie onderstaand kader).

Beoordeling van de PMIO door de praktijkopleider en de leidinggevende

De cao heeft bepaald dat een PMIO door de praktijkopleider van de kinderopvangorganisatie wordt beoordeeld inzake de vaardigheden en competenties die op een moment X zijn ontwikkeld. In de praktijk wordt gebruik gemaakt van vinklijsten of een ontwikkelscan, waarop de praktijkopleider aangeeft aan welke eisen de PMIO wel/niet voldoet. De leidinggevende van de PMIO moet zich schriftelijk akkoord verklaren met de resultaten van die beoordeling door deze te ondertekenen.

Ontwikkelplan

De werkgever maakt binnen 2 maanden nadat de medewerker is begonnen een **persoonlijk ontwikkelplan**, in overleg met de PMIO. In het ontwikkelplan staat hoe de medewerker gaat werken aan haar ontwikkeling om uiteindelijk de kwalificatie pedagogisch medewerker te behalen. De werkgever en de PMIO leggen het ontwikkelplan **schriftelijk vast**. Volgens artikel 8.5 van de cao moeten in het ontwikkelplan minimaal de volgende afspraken staan:

- Welk diploma de PMIO wil gaan behalen;

- De uitkomst van de beoordeling door de praktijkopleider en de leidinggevende (zie kader hierboven);
- De fases van het ontwikkeltraject;
- Welke activiteiten de PMIO moet doen;
- Welke hulpmiddelen en begeleiding de PMIO krijgt;
- Hoeveel uur de werkgever de PMIO formatief kan inzetten;
- Hoe de werkgever de voortgang en de ontwikkeling van de PMIO volgt, bijvoorbeeld via functioneringsgesprekken.

LET OP: De formatieve inzet van de PMIO moet worden bepaald en vastgelegd in het ontwikkelplan. Voor die tijd kan een PMIO (nog) niet binnen de formatie worden ingezet.

Beroepsopleidende Leerweg (BOL)/stagiair(e)

BOL staat voor Beroeps Opleidende Leerweg. Een BOL-er is een mbo-student die volledig dagonderwijs volgt en daarbij óók stage loopt om praktijkervaring op te doen. Een BOL-student in de kinderopvang wordt ingezet onder de noemer student-stagiair.

Een stagiair(e) is in de wet **niet** gelijk aan een beroepskracht of beroepskracht in opleiding (zoals een BBL-er of PMIO-er). Een stagiair mag daarom in beginsel niet formatief worden ingezet. Er zijn uitzonderingen. Hiervoor gelden een aantal strikte voorwaarden. Deze voorwaarden staan in [artikel 8.6.3 van de cao Kinderopvang](#).

Formatieve inzetbaarheid student-stagiair bepalen

De opleiding van de student-stagiair moet na afronding bevoegdheid geven tot het werken als pedagogisch medewerker. In de volgende situaties mag de werkgever de stagiair(e) formatief inzetten:

- Als een pedagogisch medewerker ziek is.
- Tijdens schoolvakanties van de student-stagiair.

Voor deze inzet is het noodzakelijk dat de student-stagiair een arbeidsovereenkomst (voor bepaalde tijd) heeft.

Verder gelden bij de formatieve inzet van een student-stagiair de volgende voorwaarden:

- De student-stagiair mag nooit alleen op de groep staan, behalve tijdens de pauzes.
- Zit de student-stagiair in het eerste leerjaar? Dan mag de werkgever hem/haar niet inzetten.
- De werkgever mag de student-stagiair alleen inzetten op de stagelocatie van de student.

De mate van formatieve inzetbaarheid van de student-stagiair moet, net als bij de BBL'er, door de houder zijn beoordeeld op basis van bijlage 9 van de cao Kinderopvang (inzetbaarheid studenten). De werkgever moet de inzetbaarheid van de student hebben vastgesteld op basis van informatie van de opleiding- en praktijkbegeleider en deze moet schriftelijk zijn vastgelegd.

Voorwaarden voor inzet tijdens de zomervakantie

Een BOL-stagiair kan in beginsel alleen incidenteel worden ingezet op het moment dat er een praktijkovereenkomst (POK) is tussen het opleidingsinstituut en de stagelocatie. Dit is in de zomervakantie vanuit de opleider vaak niet mogelijk, omdat er dan geen studiebegeleiding mogelijk is. Daarom gelden sinds juni 2022 voor de zomervakantie de volgende voorwaarden:

- De student beschikt over een inschrijving bij een opleiding voor het schooljaar waarin inzet plaatsvindt (bijvoorbeeld onderwijsovereenkomst of bewijs van inschrijving).

- Een BOL-student die het eerste jaar heeft afgerond kan in de zomervakantie worden ingezet. Afronding van het programma blijkt bijvoorbeeld uit een overgangsbewijs naar het tweede leerjaar.

Overige regels

33% regel/ 50% regel

Een belangrijke beperking van de formatieve inzet is de 33% regeling. In artikel 9c van de Regeling wet kinderopvang is bepaald dat slechts 33% van alle "totaal minimaal aantal op het kindercentrum in te zetten beroepskrachten mag bestaan uit beroepskrachten in opleiding, stagiairs en andersgekwalficeerde beroepskrachten". Het aantal in te zetten beroepskrachten in opleiding of stagiairs wordt dus bepaald aan de hand van de BKR op **locatieniveau** (en dus niet op groepsniveau).

Het percentage is voor beroepskrachten in opleiding tijdelijk verhoogd naar 50%. Tot 1 juli 2026 mag dus de helft van alle totaal minimaal aantal op het kindercentrum in te zetten beroepskrachten, bestaan uit beroepskrachten in opleiding. Voor stagiairs en andersgekwalficeerde beroepskrachten blijft het percentage maximaal 33%.

Deze percentages mogen niet bij elkaar worden opgeteld. Dit betekent dat er in totaal nooit meer dan 50% beroepskrachten in opleiding, andersgekwalficeerde beroepskrachten en/of stagiaires mogen worden ingezet. Binnen het maximum van 50% kan het aantal andersgekwalficeerde beroepskrachten en stagiaires niet hoger zijn dan 33% van het totaal in te zetten beroepskrachten op een kindercentrum. Het is dus niet mogelijk om, wanneer 50% van de formatie uit beroepskrachten in opleiding bestaat, daarnaast een stagiair of andersgekwalficeerde beroepskracht formatief in te zetten.

LET OP: student-stagiairs tellen alleen mee binnen de 33% regeling op het moment dat zij formatief worden ingezet. Voor die inzet geldt uitdrukkelijk dat aan overige voorwaarden voor inzet, zoals in de cao bepaald is, moet worden voldaan.

Rekenvoorbeeld 50% regel / 33% regel

Op een locatie worden op drie groepen per dag in totaal 6 beroepskrachten ingezet om aan de BKR te voldoen. Gerekend met de 33%-regel mogen niet meer dan 2 daarvan een pedagogisch medewerker in ontwikkeling, BBL'er of BOL-stagiair(e) zijn. Gerekend met de tijdelijke 50%-regel mogen niet meer dan 3 daarvan een PM i.o. of een BBL'er zijn, waarvan maximaal 2 BOL-stagiair(e) mogen zijn.

De verdeling beroepskrachten in opleiding en stagiairs kan dus bijvoorbeeld zijn 20% beroepskrachten in opleiding en 30% stagiairs/andersgekwalficeerde beroepskrachten of 40% beroepskrachten in opleiding en 10% stagiairs/andersgekwalficeerde beroepskrachten.

Beroepskracht in opleiding als vast gezicht

Sinds 1 juli 2024 mogen ook beroepskrachten in opleiding (BBL'ers en PMIO) als vast gezicht worden ingezet. Hiervoor gelden extra voorwaarden. Deze zijn vastgelegd in artikel 9b van het Besluit kwaliteit kinderopvang.

De houder kan een beroepskracht in opleiding als vaste beroepskracht (vast gezicht) inzetten. Dit mag alleen als de beroepskracht in opleiding het eerste leerjaar heeft afgerond. Als de

beroepskracht in opleiding een opleiding van één jaar volgt, kan deze pas als vaste beroepskracht worden ingezet na afronding van de hele opleiding.

Om een beroepskracht in opleiding als vast gezicht in te zetten, moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

- De houder zorgt ervoor dat op papier staat hoe de beroepskracht in opleiding als vaste beroepskracht wordt begeleid en hoe die begeleiding in de praktijk wordt toegepast. Een voorbeeld is dat de praktijkbegeleider eens in de maand met de beroepskracht in opleiding evalueert hoe wordt ingespeeld op signalen en individuele behoeften van kinderen.
- De beroepskracht in opleiding, de opleidingsbegeleider en de praktijkbegeleider vanuit de dagopvang moeten schriftelijk instemmen met deze afspraken over de begeleiding.
- Op dagen dat de beroepskracht in opleiding werkt op de stamgroep, moet daarnaast ten minste één gekwalificeerde beroepskracht op de groep staan. Dat geldt ook als de beroepskracht in opleiding geen vaste beroepskracht is.
- Houders kunnen beroepskrachten in opleiding alleen als vaste beroepskracht aanwijzen, wanneer zij formatief worden ingezet.

Beroepskracht in opleiding niet als mentor

Een beroepskracht in opleiding kan (net als een andersgekwalficeerde beroepskracht) **niet** worden ingezet als mentor. In het Besluit kwaliteit kinderopvang staat namelijk beschreven dat een mentor een beroepskracht moet zijn. Alleen gediplomeerde beroepskrachten kunnen dus als mentor worden ingezet.

Beroepskracht in opleiding alleen op de groep

Buitenschoolse opvang

Als volgens de BKR 1 beroepskracht op de groep volstaat, mag een beroepskracht in opleiding (BBL'er of PMIO) – mits zij op dat moment (aantoonbaar) formatief inzetbaar is – alleen op de groep staan. Als volgens de BKR twee beroepskrachten zijn vereist, kunnen ook twee BBL'ers of PMIO worden ingezet. Wel moet voor beide gevallen voldaan worden aan het vastgestelde percentage formatieve inzetbaarheid. Let er wel op dat te allen tijde (dus ook tijdens de randen van de dag en de pauzes) aan de 50%- regeling moet worden voldaan. Dat wil zeggen dat de beroepskracht in opleiding nooit meer dan de helft van het totaal voor de BKR benodigde aantal medewerkers op de locatie mag uitmaken. De BIO kan dus nooit als enige op de locatie aanwezig zijn.

Dagopvang

Op de dagen dat de beroepskracht in opleiding werkzaam is op de stamgroep, moet op die groep altijd ook ten minste één gekwalificeerde beroepskracht werkzaam zijn. Dat geldt ongeacht of de beroepskracht in opleiding is toegewezen als vaste beroepskracht. Dit betekent niet dat de beroepskracht in opleiding (wanneer de beroepskracht in opleiding ingeroosterd is naast een gekwalificeerde beroepskracht) niet alleen mag staan op de groep tijdens de randen van de dag en de pauzes. Tijdens deze momenten kan een beroepskracht in opleiding dus alleen op een groep staan. Let er wel op dat te allen tijde (dus ook tijdens de randen van de dag en de pauzes) aan de 50%- regeling moet worden voldaan. Dat wil zeggen dat de beroepskracht in opleiding nooit meer dan de helft van het totaal voor de BKR benodigde aantal medewerkers op de locatie mag uitmaken. De BIO kan dus nooit als enige op de locatie aanwezig zijn.

BOL-stagiair(e) niet alleen op de groep

Een BOL-stagiair(e) mag nooit alleen op de groep staan, behalve tijdens pauzes op momenten dat hij/zij formatief inzetbaar is. Ook als er volgens de BKR twee beroepskrachten nodig zijn, mag je **niet** twee formatief inzetbare BOL-stagiair(e)s naast elkaar inzetten.

Inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs op een VE-groep

Op een VE-groep mogen uitsluitend pedagogisch medewerkers met een afgeronde opleiding/diploma formatief worden ingezet. Beroepskrachten in opleiding en stagiairs mogen dus niet formatief worden ingezet op een VE-groep.